

høj Grad, men det hindrer ikke, at den rører ved større Ting, som ret snart maa komme paa Dagsordenen, vedrørende Folkeskolens Forhold. Hele Spørgsmaalet om Anciennetetsberegningen spiller jo nu en meget stor Rolle for de unge Lærere, fordi den stigende Pengeløn er afhængig af deres Tjenesteaalder. Derfor søge unge Lærere saa hurtig som muligt fast Ansættelse i Folkeskolen for tidlig at kunne opnaa det Lønningstillæg, som Staten tilskyder efter 5 Aars Forløb. Men det har til Følge, at det er meget vanskeligt for de fri Skoler, de private Skoler, at faa unge kvalificerede Lærerkrafter til Arbejdet der. De kunne højst beholde dem et Aarstid eller to; saa længe skulle de nemlig gaa, inden de faa fast Ansættelse. Dette har jeg jævnlig omtalt, naar Opdragelsesanstalter og Børnehjem have været paa Tale her i Tinget og ogsaa ved anden Lejlighed, og skal derfor ikke gaa nærmere ind derpaa, men kun henstille til den højtærede Kultusminister at overveje Spørgsmaalet om en helt forandret Affattelse af Skolelovens Anciennetetsbestemmelser og muligvis gaa til at medregne al Lærervirk-somhed ved statsanerkendte Skoler, enten det er Børnehjem, Opdragelsesanstalter eller saakaldte Friskoler eller Landbrugsskoler osv., saaledes at de unge Lærere, der virke der, faa Lov til at tage Halvdelen af deres Tjenestetid med over i Folkeskolen, naar de faa fast Ansættelse der. Det vil have overordentlig Betydning for de private Skoler, som da anderledes let kunne knytte Lærerkrafter til sig, og ikke mindre Betydning for Folkeskolen, idet de unge Lærere derved faa en meget rigere Udvikling, faa Lejlighed til at samle Indtryk og faa Interesser vækkede, hvilket de ikke altid faa nu, da de lige fra Eks-amensbordet styre ind i fast Ansættelse, hvorved mange maaske komme til at sidde i et Embede paa en afsides stillestaaende Egn og der hurtigt gaa i Staa til overmaade stor Skade for Gerningen i Skolen. De ældre Lærere, som ikke havde det Hensyn at tage til hurtig Ansættelse, vare i Regelen ikke saa faa Aar paa fri Fod, de virkede baade hist og her og vendte berigede tilbage til Folkeskolens Tjeneste, efter at de i nogle Aar vare blevne kendte med andre Skolemænds Maade at tage Arbejdet paa, og vare komne i Berøring med Kredse af Befolkningen, hvor der er noget at lære og noget at hente. Det sker næsten ikke mere, og dette vil om nogle Aar ufravigelig sætte

et Præg paa Lærerstanden, som er lidet glædeligt. Lærerstanden vil let stagnere.

Desuden rører dette Anciennetets-spørgsmaal jo ogsaa ved Lønningsforholdene. Det vil utvivlsomt blive nødvendigt, navnlig under Hensyn til de jydskke Enelærerembeder paa Landet, at tænke paa en Forbedring af Lønningsvilkaarene. Disse ere under de nuværende Prisforhold ret haarde. Der er flere Hundrede jydskke Enelærer-embeder, som ere under en Begyndelsesløn af 800 Kr. Jeg har ikke Tallene ved Haanden, men vil ogsaa blot nævne dette Forhold i Forbigaaende. Jeg tror, Lovgivningsmagten i en ikke fjern Fremtid maa skride til Overvejelse af Spørgsmaalet, om en Forhøjelse af saadanne Lønninger ikke er nødvendig. Ganske vist vil en Omordning af Anciennetetsberegningen ogsaa virke gunstigt for Lærerne i den Retning, men det vil ikke udelukke, at der maa skrives til en Lønningsforbedring. Der kan man gaa forskellige Veje. Jeg har tænkt mig, at man kunde lade alle Statstillægene glide længere ned, saa de begyndte at flyde efter to Aars Tjenestetid og da faldt efter 2—5—10—15 Aar i Stedet for, som nu, efter 5—10—15—20. Det vilde være en lempelig Form, hvis man ikke, hvad jeg ikke skulde have noget imod, vil skride til en fuldstændig Reform af de Lønningsbestemmelser, som bleve vedtagne i 1899. Jeg vil gerne henstille til den højtærede Kultusminister at overveje de Forhold, jeg her har omtalt, og optage de Spørgsmaal til Løsning, saa at Forslag maaske kunde komme til at foreligge allerede i denne Samling eller dog i næste. Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale dette Forslag til Vedtagelse her i Tinget.

Berntsen: Siden Skoleloven af 24. Marts 1899 udkom, er der fra forskellige Sider stillet Krav og Bønner til Lovgivningsmagten om Forandringer i den nævnte Lov, der jo ikke er ret gammel, og saavel Ministrene som Rigsdagen have i det hele haft et villigt Øre overfor disse Krav. Saaledes har man vedtaget Loven af 23. Maj 1902 og Loven af 29. Marts 1904. Nu foreligger her i Dag igen for os en Anmodning om at vise Imødekommen og Velvillie overfor 21 Forskolelærerinder, der have været saa uheldige, at deres Pogeskoler ere blevne anerkendte som Forskoler, før Loven af 24. Marts 1899 udkom, og som derfor nu ikke have samme Ret som de Pogeskolelærerinder